

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

STANOVISKA

EVROPSKÝ HOSPODÁŘSKÝ A SOCIÁLNÍ VÝBOR

472. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ, KTERÉ SE KONALO VE DNECH 15. A 16. ČERVNA 2011

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu „Úloha a priority politiky soudržnosti v rámci strategie Evropa 2020“ (průzkumné stanovisko na žádost maďarského předsednictví)

(2011/C 248/01)

Zpravodaj: **pan BARÁTH**

Stálý zástupce Maďarské republiky při Evropské unii pan Péter GYÖRKÖS požádal dne 15. listopadu 2010 jménem nadcházejícího maďarského předsednictví Evropský hospodářský a sociální výbor o vypracování průzkumného stanoviska k tématu

Úloha a priority politiky soudržnosti v rámci strategie Evropa 2020.

Specializovaná sekce Hospodářská a měnová unie, hospodářská a sociální soudržnost, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 31. května 2011.

Na 472. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 15. a 16. června 2011 (jednání dne 16. června 2011), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 141 hlasy pro, 9 hlasů bylo proti a 22 členů se zdrželo hlasování.

1. Doporučení a připomínky

1.1 Doporučení

1.1.1 EHSV se domnívá, že reakce Evropské unie na krizi a také **filosofie strategie Evropa 2020, její cíle** a stěžejní iniciativy určují cestu správným směrem. Rovněž je toho názoru, že přijatá opatření a navrhované nástroje představují určitou naději. Strategie, spolu s Paktem Euro plus, se zaměřuje na nevyhnutelné a potřebné kvalitativní změny a na prvky potenciálního růstu.

1.1.2 EU nadále prohlubuje a konsoliduje proces integrace. EHSV má za to, že pokud si Evropská unie a její členské státy přejí posilovat integraci, musí do roku 2020 **zavést nové rozhodující změny týkající se zejména kvality** jejich institucí a právních a finančních systémů. To vyžaduje zároveň

(dlouhodobě) udržitelnou stabilitu, zvýšení konkurenceschopnosti (potenciál růstu) a upevnění procesu dohánění vývoje (hospodářská, sociální a územní soudržnost).

1.1.3 EHSV v několika svých stanoviscích zdůraznil, že politika soudržnosti představuje historickou hodnotu Unie a **je třeba zachovat a posílit její tři cíle**, tedy konvergenci, zvyšování konkurenceschopnosti regionů díky vytváření pracovních míst a prohlubování územní spolupráce. Nejméně rozvinuté evropské země a regiony skutečně potřebují vyšší investice do infrastruktury a další kapitál, který je zásadní pro urychlení potenciálního růstu.

1.1.4 Ačkoli je EHSV přesvědčen, že finanční prostředky určené na podporu politiky soudržnosti dosáhly ve velké míře

dobrych výsledků, je zároveň toho názoru, že tyto prostředky mohou a musí být dále měněny a rozvíjeny a **především je třeba zlepšovat efektivitu a účinnost financování a výdajů.** Je zapotřebí harmonizovat nástroje politiky soudržnosti a strategii Evropa 2020 tak, aby nebyla poškozena evropská politika dohánění vývoje.

1.1.5 EHSV navrhuje, aby se v rámci přezkumu stávajících cílů a nástrojů politiky soudržnosti zvažila možnost přeměnit tyto cíle tak, aby byly v souladu s prvky strategie Evropa 2020, a to následujícím způsobem:

1.1.5.1 Stávající cíle a nástroje politiky soudržnosti

Politika soudržnosti			
Cíle	Strukturální fondy a nástroje		
Konvergence / udržitelný růst	EFRR	ESF	Fond soudržnosti
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	EFRR	ESF	
Evropská územní spolupráce	EFRR		

1.1.5.2 Strategie Evropa 2020: 3 vzájemně propojené priority

- inteligentní růst: rozvoj *hospodářství* založený na znalostech a inovacích;
- udržitelný růst: podpora efektivnějšího, ekologičtějšího a *konkurenceschopnějšího hospodářství*;
- růst podporující začlenění: podpora *hospodářství s vysokou zaměstnaností* umožňujícího sociální a územní soudržnost.

1.1.5.3 EHSV navrhuje, aby se politika soudržnosti povinně a jasně zaměřila na společenské a sociální cíle a solidaritu a na **využívání strukturálních fondů k investicím, v úzké spolupráci s ostatními evropskými fondy.** Bez toho by se mohlo stát, že orientace strategie Evropa 2020 na dynamický hospodářský růst, který je jako takový třeba podporovat, odsune sociální a územní soudržnost do pozadí zájmu.

1.1.5.4 Pokud by se ve strukturálních fondech **vyměnilo pořadí** cílů souvisejících s konkurenceschopností a cílů, které se vztahují k růstu, a koncept financování prostřednictvím více fondů by se mohl stát rozhodujícím faktorem, následně by došlo ke sblížení příslušných cílů strategie Evropa 2020 a cílů soudržnosti a strukturální fondy EU by lépe přispěly ke zvyšování regionální konkurenceschopnosti.

Strategie Evropa 2020		Politika soudržnosti (reformovaná struktura)			
Cíle/nástroje	Stěžejní iniciativy	Cíle/nástroje	Strukturální fondy a nástroje		
Inteligentní růst	Digitální agenda pro Evropu, Unie inovací, Mládež v pohybu	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost			
Výzkum/inovace, vzdělávání, digitální společnost		Konkurenceschopnost / zvyšování přitažlivosti, rozvoj lidských zdrojů / vzdělávání atd., inovace / společnost založená na znalostech			
Udržitelný růst	Evropa účinněji využívající zdroje, Průmyslová politika pro éru globalizace	Konvergence			
Ekologická energetika / společnost ohleduplná k životnímu prostředí, vytváření sítí / malé podniky		Rozvoj prostředí a infrastruktur pro položení základů růstu, rozvoj institucionálních kapacit			
Růst podporující začlenění	Program pro nové dovednosti a pracovní místa, Evropská platforma pro boj proti chudobě	Evropská územní spolupráce			
Rovný přístup / více kvalitnějších pracovních míst		Místní, regionální a makroregionální spolupráce			

1.1.6 EHSV uznává, že výše navrhovaná strukturální harmonizace **vyžaduje rozsáhlé změny a soustředění, pokud jde o definování podrobných cílů:** je třeba mimo jiné stanovit doplňkové cíle v oblasti konkurenceschopnosti a posílit územní spolupráci s cílem podpořit rozvoj makroregionů. Nebude-li

existovat možnost vytvořit přímou souvislost mezi strategií Evropa 2020 a politikou soudržnosti EU, jejich cíle a prostředky a také efektivita provádění politik se mohou výrazně snížit.

1.1.7 Takováto strukturální harmonizace by mohla nastat, pokud by EU přiznala **soudržnosti** a politice soudržnosti v širokém slova smyslu **stejnou prioritu jako konkurenceschopnosti**. To by se muselo odrážet v přidělování prostředků na tyto dvě priority. Nejde však jen o to, zajistit v budoucnu pro cíle soudržnosti finanční prostředky, ale také o to, aby tyto prostředky byly **využívány efektivněji**.

1.1.7.1 EHSV se intenzivně zasazuje o zavedení lepších návrhů systému podmíněnosti ex ante a ex post za účelem kontroly účinnosti a efektivnosti politiky soudržnosti EU. Tento systém by však neměl poškodit zjednodušování všech nástrojů soudržnosti, ale měl by naopak snižovat náklady na provádění a zlepšovat předvídatelnost. EHSV doufá, že institucionální a administrativní změny budou příčinou zjednodušení a zefektivnění systému. Je třeba rozvíjet model, který umožní posoudit interakce probíhající při realizaci cílů strategie Evropa 2020, národních programů reforem a politiky soudržnosti na základě zvláštností jednotlivých přijímajících zemí a regionů.

1.1.8 EHSV se shoduje na tom, že **všechny politiky Unie by měly přispět k úspěchu strategie Evropa 2020**. Ve sdělení o revizi rozpočtu Unie je navrhováno nové strategické plánování v rámci politiky soudržnosti. EHSV plně schvaluje, aby Evropská komise vypracovala **společný strategický rámec**, který **cíle** a záměry strategie Evropa 2020 převede na **investiční priority**. Součástí tohoto rámce by byly všechny fondy EU a byly by do něj začleněny všechny ostatní finanční nástroje EU.

1.1.9 EHSV znovu připomíná, že **Evropský sociální fond** by jakožto nástroj EU pro investice do lidských zdrojů měl podporovat všechny tři priority strategie Evropa 2020, tj. inteligentní růst, udržitelný růst a růst podporující začlenění. Klíčovými prvky jsou zaměstnanost, vzdělávání a odborná příprava, aktivní začleňování a politiky zajišťující rovné příležitosti.

1.1.10 EHSV se domnívá, že **realizace posílených cílů si žádá konsolidaci institucionální struktury ESF** a zlepšení jeho účinnosti, aniž by to však vedlo ke zvyšování administrativní zátěže. Je třeba, aby ESF hrál prvořadou roli při zlepšování situace obzvláště znevýhodněných sociálních skupin (např. přistěhovalců, menšinových skupin, osob se zdravotním postižením či romské populace) a při zajišťování přirozených podmínek jejich integrace.

1.1.11 EHSV zdůrazňuje, že koordinace politik, jež jsou financované z jednotlivých fondů politiky soudržnosti EU, a nástrojů strategie Evropa 2020 může mít vliv na jejich původní cíle a může ovlivňovat jejich územní integritu, což je může v důsledku změnit. Při jejich plnění se mohou objevit nové zásadní perspektivy. Je třeba zavést pravidelné plánovací, řídicí a kontrolní mechanismy. Klíčovým aspektem opakujícího se postupu je, že v dohodě o partnerství musí být definovány nejen přípravné kroky týkající se rozvoje, ale také celkový

proces provádění, jeho podmínky a měření účinnosti. Zúčastněné strany však musí počítat s tím, že celkové cíle řídicích výborů se mohou změnit v závislosti na průběžném monitorování příjemců.

1.1.12 Výbor zdůrazňuje, že je nezbytné, aby za účelem dosažení cílů strategie Evropa 2020 byla posílena koordinace na úrovni řízení jednotlivých fondů, zejména Fondu soudržnosti, strukturálních fondů a fondů pro inovace.

1.1.13 Výbor je toho názoru, že aby **dlouhodobě** nedocházelo k těmto rozporům, existuje řada argumentů pro **začlenění** všech prvků strukturální politiky Unie (včetně např. strategie Evropa 2020, politiky soudržnosti, společné zemědělské politiky či Evropské investiční banky) do zcela uceleného souboru obecných **politik EU, které by bylo možné nazvat EU 2050**. To by umožnilo lepší koordinaci a spolupráci na politické i technické úrovni, ovšem neznamenalo by to konec jednotlivých politik. Realizace by samozřejmě nebyla jednoduchá vzhledem k tomu, že část politik spadá do pravomoci EU, zatímco část zůstává v kompetenci členských států. Vhodným prostředkem k postupnému dosažení tohoto cíle by mohlo být posílení regionálního rozměru.

1.1.14 Aby mohla vzniknout polycentrická Evropa složená z inteligentních, navzájem propojených míst, je zapotřebí týmové práce, která bude možná pouze tehdy, pokud budou všechny zainteresované strany spolupracovat. Jednou z možných cest je spolupráce v rámci nadnárodních oblastí a makroregionálních rozvojových strategií sdružující **zainteresované subjekty** z různých zemí a odvětví.

1.2 Regiony a soudržnost

1.2.1 EHSV se domnívá, že **konkurenceschopnost Unie** závisí ve značné míře na **zvyšování konkurenceschopnosti regionů**.

1.2.2 Podle EHSV jsou vznikající projekty makroregionální spolupráce rozhodující z několika důvodů. Jak již Výbor zdůraznil v několika svých stanoviscích (např. k tématu oblasti Baltského moře a ke strategii pro Podunají), prostředky vyčleněné v rámci strukturálních fondů umožňují vytvářet strategie **ve fyzických i nefyzických transevropských sítích**, které Evropská unie potřebuje k tomu, aby byla konkurenceschopnější a přitažlivější.

1.2.3 EHSV se domnívá, že Evropská unie a posílení její politické jednoty závisí také na **schopnosti překonat statisticky vyjádřenou regionální perspektivu, omezenou státními hranicemi a statickou ve svém územním rozměru**. Je zjevné, že hmatatelné úspěchy uplynulých let, které vedly k posílení regionálního rozměru, komplexních programů a horizontálních spojení i k posílení místních výrobních systémů (klastřů), budou představovat cestu k rozvoji sociálního a územního rozměru evropského hospodářství.

1.2.4 Podle Výboru **nenáma smysl realizovat v rámci různých politik podobné nebo úplně stejné cíle**. Smysl nemá ani zavádění dalšího souboru nástrojů vedle již poměrně zavedeného nástroje soudržnosti.

1.2.4.1 Nadcházející desetiletí se budou stále více nést ve znamení funkčního regionu. Pojem regionu s jedním nebo více centry, s přeshraničními územními horizontálními či vertikálními hospodářskými vazbami a právními, finančními a institucionálními možnostmi „**posílené spolupráce**“. Tím může nový význam termínu „regionální“ obohatit inteligentní Evropu o nový rozměr. Přesto však některé regiony i nadále zaostávají a budou zaostávat ve vývoji, a proto je stále zapotřebí programu, který jim umožní přiblížit se ostatním regionům.

1.2.5 EHSV zastává názor, že transformace evropské ekonomiky, aby se Evropa stala úspěšným hráčem na světovém trhu, zvýšení potenciálu růstu, vyrovnávání regionálních rozdílů, podpora mikropodniků a malých a středních podniků, které provozují činnost v okrajových oblastech, uvolňování nových zdrojů, osvěta v oblasti životního prostředí a zdravého životního stylu, kvalitní vzdělávání, motivace mladých generací, podpora inovací, ochota zapojovat se do různých procesů a prohlubování evropské identity jsou **oblasti, kterými bychom se měli zabývat**.

1.3 Města a městské aglomerace

1.3.1 EHSV zdůrazňuje, že konkurenceschopnost Evropy závisí do velké míry na velkoměstech a metropolitních regionech, kde mohou podniky využívat výhody městských ekonomik a sítí propojujících světové trhy. **Městské oblasti mohou být hlavními hnacími silami růstu** a středisky kreativity a inovace. Zvýšení tempa růstu a vytvoření nových pracovních míst je možné dosáhnout shromážděním kritického množství subjektů, jako jsou podniky, vysoké školy a výzkumní pracovníci. Problémy měst, ať souvisejí s poškozováním životního prostředí nebo se sociálním vyloučením, vyžadují specifická řešení a přímou účast příslušných místních orgánů.

1.3.2 EHSV se domnívá, že je třeba vytvořit **ambiciózní program pro města**, který jasněji vymezí dostupné finanční zdroje a svěří místním voleným zástupcům důležitější úlohu při vytváření a uplatňování strategií rozvoje měst.

1.3.3 Městské systémy jsou v závislosti na své zeměpisné situaci doplněny různými **spádovými oblastmi**. EHSV nemůže akceptovat, aby byl i v budoucnosti udržován „tradiční“ protiklad mezi městy a venkovem. Možné výhody **partnerství městských a venkovských oblastí** závisí do velké míry na místních podmínkách, které jsou v konečném důsledku jedinečné.

1.4 Venkovské oblasti a zemědělství

1.4.1 EHSV se domnívá, že pokud jde o **integrováný územní rozvoj**, hraje v rámci **strategie Evropa 2020** zásadní úlohu jednak **politika soudržnosti** a jednak **společná zemědělská politika**. Zemědělství, které významným dílem přispívá k dynamice hospodářství, je pro EU i nadále strategickým odvětvím, a to jak z hlediska zajišťování potravin, tak z důvodu

svého potenciálu růstu zaměstnanosti ve venkovských oblastech nebo díky tomu, že přispívá k boji proti změně klimatu.

1.4.2 Vzhledem k těmto souvislostem je třeba, aby obě politiky směřovaly své synergie ke **společným a integrovaným cílům**, a napomohly tak přeměně Evropské unie v inteligentní a udržitelnou ekonomiku podporující začlenění, která bude mít vysokou míru zaměstnanosti, produktivity a sociální soudržnosti.

1.4.2.1 EHSV se domnívá, že inteligentní a celosvětově propojená místa ve venkovských oblastech mají velký význam pro realizaci obnovy, jež je cílem strategie Evropa 2020. Sítě zde stejně jako v městských oblastech představují formu organizace, která má zásadní význam pro podniky a regionální rozvoj.

2. Závěry

2.1 EHSV schvaluje skutečnost, že odkazy na nutnost inovace ve vztahu ke změně klimatu, energetické účinnosti, energii z obnovitelných zdrojů, zdraví a demografickým změnám, které strategie Evropa 2020 v oblasti politik obsahuje, jsou strukturálně provázány s cíli soudržnosti v oblasti vzdělávání, výzkumu a vývoje a digitální (informační) společnosti. Jsou **pojítkem mezi cíli politiky soudržnosti a strategií Evropa 2020**, a to i na územní úrovni.

2.1.1 EHSV kromě toho konstatuje, že různé koncepce a pojmy užívané v praxi si často navzájem **odporují**. Lisabonská smlouva, která přiznala legitimní úlohu územnímu rozměru soudržnosti, dala nový rozměr pojmu „regionální“. Způsob, jakým bude region v budoucnu definován v regionální politice, není bezvýznamný. Je nutné vytvořit takovou definici, aby byla nalezena společná struktura, a to jak z územního a institucionálního hlediska, tak z hlediska příslušných právních a finančních nástrojů pro zajištění udržitelného a dynamického růstu v Evropě.

2.1.1.1 EHSV si je vědom, že **vznik makroregionálních strategií je velice pozitivní proces** související s konceptem územní soudržnosti, který se objevil v Lisabonské smlouvě. Je třeba usilovat o komplementaritu mezi regionálními politikami v úzkém slova smyslu a spoluprací mezi většími nebo vzdálenějšími evropskými regiony, které však mají společné zájmy v oblasti spolupráce.

2.2 Oddělením některých skupin programů (tj. regionálních, územních, meziměstských) vymezených především prostorově jsou určeny oblasti, kde probíhá činnost stimulující rozvoj. Tyto oblasti mají jedno nebo více velkých městských center, ale nevyklučují ani ostatní a neodsouvají je na okraj. Evropská **centra „excelence“**, která se vyznačují inovačními schopnostmi některých odvětví ekonomiky, nevznikla náhodným seskupením

individuálních schopností a dovedností v některém velkém městě, ale jsou spíše **shromážděním znalostí na základě vztahů jasně vymezených ve fyzickém prostoru.**

2.2.1 Excelence by nemohla existovat bez kvantitativních změn v cílovém systému soudržnosti – životním prostředí, vzdělávání či odborné přípravě. Zvláštností těchto oblastí je jejich otevřenost. Zapojení je možné kdekoli, ale z kvalitativních důvodů vznikají příležitosti dlouhodobě v okolí hlavních center. Předvídatelnost se oprávněně zakládá na historicky předpověditelné stabilitě vícerozměrných schopností daného území.

2.3 Aby byla inovace úspěšná, je nezbytné podporovat nové formy demokracie. Je třeba rozvíjet obvyklé formy sociální konzultace spolu se zavedením nástrojů **participativní demokracie**, stimulovat dovednosti za účelem motivování organizované občanské společnosti, aby byla „ochotnější“ se zapojit v souladu se základními principy Smluv o EU.

2.4 U inovace jde o uplatňování nových myšlenek a návrhů v praxi a předvídaní hospodářské soutěže. Jde o to, být napřed, přičemž se využívají znalosti a předvídatelné procesy. Díky její komplexní povaze lze kombinovat lidské schopnosti, technické dovednosti a ekonomické vztahy v celé jejich rozmanitosti. Je přirozené, že právě velká města, která tvoří **póly**, nabízejí odpovídající podmínky, které tvoří nezbytný rámec, bez něhož by vše zůstalo v rovině teorie.

2.5 Proto musí být **na základě územních analýz** nedílnou součástí systémů a politik finanční podpory koordinovaná paralelní podpora inovace a dohánění vývoje.

2.6 Strategie Evropa 2020 je samozřejmě komplexní program politik růstu, konkurenceschopnosti, udržitelnosti a strukturálních politik. Ve větším, celosvětovém měřítku je však **strategie Evropa 2020 zároveň programem, pomocí něhož má být Evropa konkurenceschopná na světovém trhu.**

2.7 Cíle strategie Evropa 2020 i politiky soudržnosti jsou v souladu s tím, co bylo výše řečeno. Pokud však jde o strategii Evropa 2020, v institucionálním rámci pro naplňování těchto cílů **chybí** nové společné finanční a právní prvky, které by se ve vzájemné součinnosti mohly přeměnit na faktory růstu a účinnosti. Argument, že změnou a integrací nástrojů soudržnosti by se urychlil přerod v Evropu zaměřenou na inovace, Evropu „inteligentní“, je správný, ovšem **jedine tehdy, pokud budou rozšířeny finanční nástroje** a bude se vycházet ze synergií vytvořených díky integraci různých zdrojů.

3. Diskuse

3.1 Politickou a hospodářskou obnovu Evropy urychlila krize, která začala koncem minulého desetiletí.

3.1.1 Evropská unie musí částečně z důvodu světové krize **přistoupit k větší hospodářské integraci.** Výbor je toho názoru, že se jedná o pozitivní proces, neboť posiluje Unii, ale zároveň je to proces náročný, protože spolupráce 27 států není jednoduchá. I přes všechny tyto problémy je hlavní myšlenkou této větší hospodářské (a nutně i politické) integrace zavedení „hospodářské politiky EU“. **Spočívá na třech hlavních pilířích** ⁽¹⁾:

a) stabilita

EU prostřednictvím Paktu o stabilitě a růstu zpřísňuje společnou kontrolu odvětví, která představují riziko pro stabilitu, a zavádí mechanismy pro řízení krizí (evropský nástroj finanční stability a Evropský mechanismus stability);

b) růst a konkurenceschopnost

EU za tímto účelem přijala **strategii Evropa 2020 a Pakt euro plus;**

c) dohánění vývoje.

Evropská unie zavedla **politiku soudržnosti a společnou zemědělskou politiku** proto, aby vyrovnala sociální, hospodářské a územní rozdíly mezi svými členy.

3.2 Základní přijaté úpravy, dokumenty a strategie představují **dokumenty obnovy.** Stanovují podmínky a nástroje, za jejichž využívání jsou společně odpovědní političtí činitelé EU a členské státy. Jsou k dispozici různé nástroje pro **společnou** konkretizaci stability, růstu i konkurenceschopnosti a za účelem dohnání vývoje.

3.3 Samotný úkol koordinovat strategii Evropa 2020 a politiku soudržnosti v sobě již z podstaty nese určitý rozpor. Svědčí o nebezpečí spočívajícím v rozporu mezi volným tržním hospodářstvím a vyrovnáváním sociálních a územních rozdílů. **Toto nebezpečí je v současné době o to větší, že při nedostatku zdrojů se jedno realizuje na úkor druhého. Posílení soudržnosti by mělo být doplněno zlepšením podmínek pro růst a konkurenceschopnost. Nejméně rozvinuté členské státy či regiony již nesmějí ztrácet čas v současném světovém kontextu.**

⁽¹⁾ Viz čl. 3 odst. 3 SEU a článek 174 SFEU.

3.4 V řadě členských států krize trvale oslabila veřejné finance a nyní, kdy již začínáme pocítovat ekonomické důsledky stárnutí populace, bude jejich konsolidace obtížná. Stručně řečeno, většina členských států bude čelit obtížné budoucnosti.

3.5 Strategie Evropa 2020 nerozlišuje – a to je velmi dobře – mezi strukturálními reformami, které mají být prováděny v dlouhodobém horizontu, a opatřeními ve prospěch obnovy v krátkodobém výhledu.

3.6 Úspěch strategie Evropa 2020 nemůže záviset na cyklických faktorech. Odvětví, která díky konkurenceschopným inovacím mohou přispět k obnově samotného systému, jsou totiž „řízena“ právě prostředky investovanými do pomalých strukturálních změn.

3.7 **Prvky nesoucí potenciál růstu si mohou s cíli strategie Evropa 2020 v řadě aspektů odpovídat** (což je velmi pozitivní), **existují však i stěží neúmyslné rozpory.**

3.7.1 Z cílů strategie Evropa 2020 odpovídá – z hlediska růstového potenciálu – zvýšení zaměstnanosti a zlepšení kvalifikace kvantitativním a kvalitativním aspektům pracovní síly. Cíl týkající se výdajů na výzkum a vývoj i cíl v oblasti klimatu a energetiky souvisejí s kvalitou kapitálu a udržitelností životního prostředí. Ve strategii se však neuvádí ani množství potřebného kapitálu, ani všechny faktory určující kvalitu (investice a jejich technická úroveň), ani celková produktivita faktorů. Strategie Evropa 2020 připisuje velký význam výdajům na výzkum a vývoj, ale nezabývá se dost podrobně inovačním procesem ve společnostech či hospodářskou a sociální inovací, která není totéž co výzkum a vývoj.

3.7.2 Z těchto prvků vyplývá, že strategie Evropa 2020 odráží ekonomický přístup **odpovídající schopnostem a potřebám** pomalu rostoucích **rozvinutých ekonomik**, které mají v oblasti výzkumu a vývoje značné kapacity a výše investic je zde poměrně nízká. Dlouhodobě se ukazuje, že na provedení nezbytných strukturálních reforem stačí. V rozvinutých zemích výzkum, vývoj a inovace bezesporu významně přispívají k hospodářskému růstu. Konkurenceschopnost v tomto pojetí odsouvá soudržnost do pozadí, pokud ji přímo nevylučuje.

3.7.3 Aby však nové členské státy EU s nižší úrovní hospodářského rozvoje dohnaly zpoždění, je zapotřebí investic do infrastruktury a do dalších oblastí. Hlavním zdrojem hospodářského růstu v těchto zemích jsou investice, výzkum a vývoj se na něm podílí v menší míře. V dokumentu Komise ⁽²⁾ je soudržnost sice zmíněna, ale v návrhu není kladen dostatečný důraz na dohnání zpoždění méně rozvinutých členských států.

3.8 Strategii Evropa 2020 **nelze analyzovat bez znalosti toho, jak jsou přidělovány finanční prostředky.** Období od roku 2010 do roku 2013 představuje na jednu stranu „šedou zónu“ – v tomto období platí současný finanční výhled, ten ale místy není v souladu s cíli strategie Evropa 2020 (například pokud jde o digitální strategii). Na druhou stranu cíle přijaté v rámci strategie Evropa 2020 určují do značné míry výdaje v příštím rozpočtu Evropské unie. **Na základě tohoto konstatování lze doporučit, aby se cíle strategie Evropa 2020 propojily s prioritami finančního rámce.**

3.9 Analýzy potvrzují, že **energie vložená do dohánění vývoje se několikanásobně vrátí a kromě toho tento proces přináší řadu dalších výhod:**

- zaprvé vedou investice z rozpočtu Unie prokazatelně k nadprůměrnému zlepšení finančních a hospodářských výsledků Unie díky pokročilemu přenosu technologií, velkému podílu dovozu na investicích, kvalifikované pracovní síle, výhodám levnější infrastruktury a investicím, které využívají finanční podporu a staví na moderní infrastruktuře;
- zadruhé rozšiřování vnitřního trhu, rozšiřování služeb a růst znalostní základny samy o sobě významně přispívají k inovaci;
- zatřetí finanční podpora, kterou je možné získat ze strukturálních fondů, často znamená pro malé a střední podniky nový trh, přístup na trh nebo prostředky na rozvoj;
- a v neposlední řadě má značný dopad, pokud se jedná o integraci a dohánění vývoje, z čehož mohou mít prospěch ty nejzranitelnější sociální skupiny, které jsou různými způsoby vyloučeny z trhu práce.

3.10 Výbor lituje, že Komise nesestavila scénář růstu, jenž by **maximalizoval potenciál jednotného trhu**, a soustředí se spíše na drastickou konsolidaci veřejných rozpočtů jako předpoklad pro růst. Daleko větší pozornost by se měla zaměřit na hnací síly růstu, jež umožní členským státům konsolidaci rozpočtů a zároveň cestu k udržitelnému růstu. K tomu je podle EHSV třeba, aby se nedílnou součástí jakékoliv hospodářské strategie zaměřené do budoucnosti stala vyvážená makroekonomická opatření, která vhodným způsobem kombinují hlediska nabídky a hospodářskou politiku zaměřenou na optávku.

3.11 Zvláště by bylo vhodné, aby se programy určovaly podle **„finančních center“**, která by se vytvářela na základě očekávané efektivity a analýzy rizik. Tento krok je nezbytný, protože globalizace přesahuje územní hranice a celosvětové šíření inovačních „pák“, které vznikají v některých regionech, i jejich sdružovací funkce budou nabývat na významu.

⁽²⁾ KOM(2010) 2020 v konečném znění.

3.11.1 Je třeba, aby tyto regiony mohly samy nakládat se svými finančními prostředky, samy rozhodovat, jakou prioritu přitom dají jednotlivým rozvojovým faktorům, a aby díky dlouhodobému zapojení do inovačních procesů mohly přiznávat nebo odebírat finanční podporu na základě přidané hodnoty.

V Bruselu dne 16. června 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON
